

Verslag

Programmaraad Bodembeheer

Datum: 11 maart 2024
Tijd: 9.30 - 12.30 uur
Plaats: Space to create, Utrecht

Aanwezig:

Thom Maas - RWS LOBO
Hans Boer – VA
Arjan uit de Bosch - RWS LOBO
Mark van Lokven – UvW
Joop Jansen – NVPG, Bouwend NI
Frank Agterberg – BodemenergieNL

Ronald Cornelisse - OMWB
Henk Koster– SIKB
Jeroen Bartels (vervangend voorzitter)
Jan Fokkens - VNO-NCW
Annelies de Graaf (secretaris) - SIKB

Afwezig:

Marjon Verhoeven – KOBO-HBO
Rachelle Verburg (voorzitter)
Dirkjan Reijersen van Buuren – Vakgroep
Bodembewust

René Smolders – VNG WEB
Henk Oort – VvMA, VKB, NL Ingenieurs

Actie
door:

1. Opening, kennismaking en vaststellen agenda

Jeroen Bartels opent de vergadering. Hij is zelfstandig adviseur (4M Advies) en voorzitter van de Programmaraad Bodembescherming. Jeroen Bartels vervangt Rachelle Verburg tijdelijk als voorzitter van de Programmaraad Bodembeheer. Vanwege privéomstandigheden kan Rachelle Verburg haar rol als voorzitter van de Programmaraad Bodembeheer tijdelijk niet invullen. Thom Maas van RWS neemt vandaag voor de laatste keer deel aan het overleg van de programmaraad. Hij gaat dit voorjaar met pensioen, maar blijft nog een beperkt aantal uren werkzaam, onder andere voor opvolging van actiepunten 39.

Arjan uit de Bosch zal Thom Maas opvolgen als lid van de programmaraad vanuit het rijk en neemt dit overleg voor het eerst deel. Hij is sinds 1 augustus 2023 werkzaam bij Bodem+ (nieuwe naam: RWS LOBO) en is onder meer betrokken bij de ontwikkeling van het Programma Bodem en Ondergrond en bij het project Herijking bodemregelgeving.

De agenda wordt ongewijzigd vastgesteld.

2. Project Herijking bodemregelgeving van het Ministerie van IenW

Arjan uit de Bosch van RWS verzorgt een presentatie over het project Herijking bodemregelgeving dat het Ministerie van IenW recent is gestart. De sheets worden op korte termijn per mail gedeeld.

AdG

Doel is om te werken aan duurzame oplossingen i.p.v. aan ad hoc problemen. In de 1^e fase staat het oplossen van bekende knelpunten op de agenda, in de 2^e fase het vernieuwen van het huis binnen het huidige wettelijke stelsel.

Projectleider is Rosalinde Geerdink van I&W. Verantwoordelijk afdelingshoofd bij IenW is Hanneke Brouwer. Arjan uit de Bosch is zelf betrokken bij werkgroep saneringen.

RIVM voert knelpuntenanalyse uit voor bouwstoffen, niet voor saneringen. Het concept-rapport met de voorlopige resultaten wordt nu gebruikt voor het project.

Onderdeel van fase 1 (zie planning in sheet 9) is inventarisatie van knelpunten bij de implementatie van de bodemregelgeving van de Omgevingswet.

De klankbordgroep bestaat uit alleen overheden. Het bedrijfsleven wordt in april/mei 2024 betrokken bij de consultatie.

Vragen en reacties

- Jan Fokkens: Augustus 2023 hebben VNO-NCW en VNG met lenW gesproken over de knelpunten. VNO-NCW heeft in 2023 een PVA aan lenW voorgesteld. Voor het PvA heeft iedere branche een factsheet van knelpunten opgesteld. De urgentie is hoog voor het bedrijfsleven.
Noot: Nagekomen mededeling van Arjan uit de Bosch: De gesignaleerde knelpunten vanuit VNO-NCW, zoals vastgelegd in het verslag van de werkgroep Secundaire Bouwstoffen d.d. 31-5-2022, worden betrokken bij de knelpuntenanalyse Secundaire bouwstoffen.
- Hans Boer: Er waren recent al veel knelpunten in de praktijk. Door de Omgevingswet is dit nog erger geworden.
- Mark van Lokven: Gaat het traject over saneringen ook over grondwatersaneringen? Als de locatie niet onder het overgangsrecht van de Wbb valt, valt deze onder de KRW.
Arjan uit de Bosch: Het is aan de gemeenten en provincies om invulling aan de normen voor grondwater te geven.
- Ronald Cornelisse: Ook de overheid is niet blij met sommige nieuwe regels. Bijvoorbeeld voor bodemenergiesystemen: de omgevingsdienst kan hierbij niet meer handhaven als bedrijven afwijken van de protocollen, omdat de Omgevingswet daarvoor geen basis meer biedt. De bevoegdheid voor handhaven richting erkende bedrijven ligt nu geheel bij ILT. Een ander knelpunt is dat art. 28.3 Wbb melding van activiteit bij bodemverontreiniging is vervallen. Om als omgevingsdienst nog te kunnen handhaven wordt je naar de zorgplicht geduwd, maar het is de vraag of dit uitvoerbaar is.
Arjan uit de Bosch: Vragen rondom de zorgplichten spelen in alle trajecten van fase 1.
- Hans Boer: Als je zorgplicht als middel inzet (i.p.v. als vangnet) krijgen we nog meer problemen in de uitvoeringspraktijk dan we nu al hebben. Nu krijgen we als grondreinigers al vergunningen waarin staat dat we aansprakelijk zijn voor alle mogelijke zorgwekkende stoffen die in de toekomst in beeld komen.
- Het bedrijfsleven onderzoekt ook veel, maak daar gebruik van. Deel de RIVM-rapporten met ons.
- Mark van Lokven: De acties ogen als een lineair proces. Zit er iets in voor als je tegen nieuwe problemen aanloopt, dat je dat dan samen met overheden een bedrijfsleven aan gaat pakken? Om te voorkomen dat we weer in een situatie zoals bij PFAS terecht komen?
Arjan uit de Bosch: Dit zit er in ('normering en verankeren van opkomende stoffen (zie sheet 6 m.b.t. fase 2).
- Thom Maas: Niet voor alle problemen is wetgeving de beste oplossing.
Henk Koster: kijk ook naar schemabeheer voor oplossingen.

Jeroen Bartels concludeert dat de zorgen van de programmaraad zijn:

- Het traject verloopt langzaam terwijl de knelpunten al geruime tijd in beeld zijn.
- Bedrijfsleven betrekken bij knelpuntenanalyse en bij oplossingen.
- Denk voor oplossingen breder dan alleen (de aanpassing van) wetgeving.

3. Stand van zaken vervolg lenW-programma Verbetering bodemstelsel

Henk Koster geeft toelichting op de stand van zaken.

- VTH-spoor: Een aantal stakeholders (o.a. VNO NCW, SIKB, VKB) heeft lenW het volgende advies gegeven voor dit traject: begin met rollen verhelderen, ga dan risico-analyse doen o.b.v. een ketenanalyse (deze ligt er deels al, daarop voortbouwen, kan ook breder zijn dan Kwalibo want niet alle (delen van) ketens maken onderdeel uit van Kwalibo) en bepaal dan de maatregelen en instrumenten. We zien dat het nu vooral over whereabouts en grondstromenpaspoort gaat. Nog weinig voortgang momenteel. Op 11 maart 's middags heeft Henk Koster overleg met Bart Crijns van lenW over onder andere dit onderdeel.
- Leidraad voor de inhoud van normdocumenten: Geen ontwikkeling sinds vorige vergadering PR, NEN standpunt (laat ingebracht): we hebben ons aan Europese normen te houden. Ook hierover vanmiddag gesprek met Bart Crijns. Als NEN niet meedoet is Leidraad niet zinvol, want het gaat vooral over de afstemming tussen schemabeheerders en NEN.

Op 4 maart heeft een aantal stakeholders over het programma Versterking Kwalibo gesproken met de Inspecteur Generaal van ILT en de Directeur Bodem van lenW. Henk Koster e.a. hebben daarin het volgende ingebracht:

- We zijn bezig met onderwerp vertrouwen, maar knelpunten liggen deels ook buiten het Kwalibo-stelsel, die ga je niet oplossen binnen Kwalibo.
- Communicatie moet over hele linie beter over het programma. Bijvoorbeeld het Free riders onderzoek van ILT leidde tot vragen van aannemers: 'Ben ik nu verdacht o.i.d.? Wat gebeurt er dan met de resultaten van de enquête?'

Jan Fokkens: Veel van wat niet goed gaat qua vertrouwensbasis zit niet in Kwalibo. Dat maakt dat het proces stroperig loopt.

Henk Koster: Vooral de acties aan de kant van het Ministerie zelf zijn afgerond. Acties waar ook andere partijen bij betrokken zijn, die vlotter niet goed.

Arjan uit de Bosch geeft een toelichting op de stand van zaken m.b.t. het Loket voor de interpretatie van normdocumenten: IPLO beantwoordde al vragen, toegevoegd is beantwoording van vragen over interpretatievraagstukken m.b.t. regelgeving en de schema's onder Kwalibo. Ook de afstemming met schemabeheerders hierover is in een aantal gevallen nieuw (niet in het geval van SIKB). Als toezicht en handhaving hierbij aan de orde is, wordt ILT ook bij de beantwoording betrokken. Dat loopt goed, levert breder gedragen antwoorden.

- Henk Koster: Prima dat ILT een rol heeft, maar als SIKB blijven we scherp op de rollen: de interpretatie van normdocumenten ligt bij het AC/CCvD. Als je dit bij het loket belegt, ondergraaf je de rol van het AC/CCvD.
- Thom Maas: Dan ondergraaf je het hele stelsel. Van belang dat niet alleen ILT zich aan de uitkomsten houdt, maar ook de omgevingsdiensten, want dan krijg je pas echt een level playing field.
- Ronald Cornelisse: Je krijgt bij Bodem+ een correct juridisch antwoord, maar dan luisteren ze niet goed naar de vraag.
- Arjan uit de Bosch: Dit zie ik ook. Ik ben met de collega's bezig om dit te verbeteren, onder andere door vaker te bellen met de vraagsteller om de vraag goed te begrijpen.
- Jan Fokkens en Ronald Cornelisse: Dit is een heel goed initiatief. Regel eventueel een overleg bij complexe situaties.
- Hans Boer: SIKB moet hierin ook een rol spelen.
- Arjan uit de Bosch: Om dit te bereiken gaan we (RWS LOBO, ILT, SIKB (geen andere schemabeheerders want daarover veel minder vragen) en NEN) maandelijks terugkijken naar de vragen in de afgelopen maand.
- Jan Fokkens: Bij dit overleg ook het bedrijfsleven betrekken, het gaat om het bedenken van

pragmatische oplossingen.

4. Gespreksagenda Programmaraad Bodembeheer 2024

In de vergadering op 9 oktober jl. heeft de programmaraad voorstellen gedaan voor onderwerpen op de gespreksagenda van de programmaraad van 2024. In de vergadering van 11 december jl. is afgesproken dat de voorzitter en secretaris een voorstel doen voor de gespreks-agenda voor 2024 o.b.v. benoemde onderwerpen, aan de hand van de missie van SIKB en de opdracht van het SIKB-bestuur aan de Programmaraad Bodembeheer (notitie 'Antennefunctie Bodembeheer' uit 2015). Het voorstel is met de vergaderstukken toegezonden.

Reacties naar aanleiding van het voorstel zijn:

- Bij punt 8: Is breed geformuleerd. Nadere invulling is: aan de hand van de vragen in het werkveld over de nieuwe bodemregels bepalen welke actie vanuit SIKB wenselijk is (bv. aan de hand van de vragen die IPLO krijgt hierover).
- Jan Fokkens: Bodem+/RWS LOBO komt 10 april naar VNO-NCW om uitleg over de nieuwe bodemwetgeving te geven. Jan Fokkens zal ook vragen om dan de herijking van de bodemregelgeving toe te lichten.
- De programmaraad vindt dit ook relevant. Besloten wordt om Marcel Cassee van RWS LOBO te vragen om op 13 juni toelichting te geven op stand van zaken bij de implementatie van de nieuwe bodemregelgeving onder de Omgevingswet. Tot nu toe zijn er al 1.300 vragen aan IPLO voorgelegd m.b.t. werken met de bodemregels onder de Omgevingswet.
- Henk Koster: Willem van der Zon van VOPAK, lid van de Programmaraad Bodembescherming, heeft de programmaraad Bodembescherming en Bodembeheer voor de gezamenlijke vergadering op 13 juni 2024 uitgenodigd op de VOPAK-locatie in de Botlek.
- Jeroen Bartels: Een andere mogelijkheid is om voor de vergadering op 13 juni Frank Lamé van TNO uit te nodigen om uitleg te geven over het Europese proces van normalisatie. Hij werkt aan Europese normalisatie voor meetmethoden voor samenstelling en emissies van stoffen uit bouwproducten.

De programmaraad heeft in eerste instantie geen opmerkingen bij het voorstel.

Jeroen Bartels verzoekt allen om nog een keer goed naar het voorstel te kijken om te beoordelen:

- Zijn de ingebrachte onderwerpen bij de juiste partij geadresseerd?
- Een top 5 van onderwerpen aan te geven waarover het gesprek in de programmaraad gewenst is.

Annelies de Graaf mailt de notitie met deze vragen rond, met een reactietermijn van een week.

AdG

5. Personeelskrachte en bevorderen nieuwe aanwas bodemdeskundigen

De programmaraad heeft de volgende vragen en voorstellen aangedragen:

- Personeelstekort in de sector: Kunnen we een extra impuls aan het onderwijs geven om er voor te zorgen dat sector in de toekomst voldoende deskundigen heeft? Kan SIKB daar een rol in spelen?
- Bodemwerkveld op een positieve manier onder de aandacht brengen, zodat mensen hierin willen werken. Hier een programmalijn van maken in Jaarplan bodembeheer vanaf 2024.

Reacties vanuit de programmaraad over dit onderwerp:

- Mark van Lokven: Hoe borg je de kwaliteit naar de toekomst toe? Hebben we in de toekomst de sector genoeg bemenst?
- Jeroen Bartels: Op het SIKB-congres 2023 waren er voor het eerst studentenprijzen, dat was

een heel leuk onderdeel. En er was een MBO-klas aanwezig.

- Hans Boer: Het middenkader MBO, daar is onze sector nog weinig actief. In de INFRA gebeurt dat wel. We moeten de branche aantrekkelijk maken, o.a. het veldwerk. Een MBO-opleiding creëren, met gegarandeerde stageplaatsen en wellicht ook banen. SIKB kan ondersteunen bij de opleiding.
- Mark van Lokven: SIKB investeert al in de Bodembreed Academie en de opleiding veldwerk. SIKB kan het netwerk inzetten om studenten enthousiast te krijgen voor het bodemvak.
- Frank Agterberg: Dit probleem speelt ook in de energietransitie, bijvoorbeeld bij de verzwaring van het collectief elektriciteitsnet door de netbeheerders. De personeelskrapte is een feit. Daarom inzetten op hoe we dit werk met minder mensen kunnen doen. Kijk naar waar we menskracht kunnen winnen in onze processen. Er wordt veel gepraat, maar er verandert weinig.
- Jan Fokkens: VNO NCW is voor KRW in overleg met de Unie van Waterschappen en RWS om samen vergunningen voor te bereiden.
- Thom Maas: Het begint met de mensen enthousiast maken. De Geoweek is een bestaand initiatief en is daarvan een goed voorbeeld. Biedt als organisaties ook stageplekken aan.
- Hans Boer: We zien ook een kanteling in de mensen die komen, ze willen maatschappelijk relevant werk doen.
- Henk Koster: MBO is blinde vlek voor ons geweest. Daar kunnen we meer aan doen. Misschien kunnen we een roadshow bij de MBO's doen. SIKB is bij de Bodembreed Academie betrokken, daar hebben we verzoek gekregen vanuit de sector bodembescherming om cursussen voor inspecteurs om te vormen naar een online leermodule, geënt op de SIKB-schema's.
- Jeroen Bartels: SIKB kan MBO's in regio Amersfoort uitnodigen voor het SIKB-jaarcongres. Ook brancheverenigingen/bedrijven moeten daarin actief meedoen. SIKB kan in overleg gaan met de MBO's over opleidingen voor het bodemwerkveld.
- Hans Boer: Ook verbeteren van de aansluiting MBO-HBO is belangrijk, zodat MBO-ers na paar jaar werken in staat worden gesteld om vlot het HBO te doorlopen.
- Jan Fokkens zal uitzoeken wat VNO NCW heeft lopen om meer menskracht te krijgen.

JFo

Jeroen Bartels concludeert dat er twee speerpunten zijn benoemd:

- Efficiency in de werkprocessen vergroten;
- Opleiden: Actief werven studenten en ontwikkelen van MBO-opleidingen.

Aandachtspunt hierbij is: Waar houdt de taak van SIKB op, en waar begint de verantwoordelijkheid van de branches zelf?

Jeroen Bartels stelt voor om het bestuur van SIKB te adviseren om middelen (menskracht en financiën) vrij te maken om met partijen (een) MBO-opleiding(en) te starten. SIKB kan hier met de partijen initiërend in zijn, en vanuit de samenwerking in de Bodembreed Academie ook bijdragen aan de ontwikkeling van lesmateriaal.

JB,
AdG

De programmaraad stemt in met dit voorstel.

6. Laboratorium-analyses: afkeurcriterium voor toezicht

De programmaraad heeft het volgende vraagstuk aangedragen: In de Regeling bodemkwaliteit is de factor 1,4 is niet meer opgenomen als afkeurcriterium door bevoegd gezag. Vanwege de onzekerheidsmarge in de laboratoriumanalyses is het de vraag of dit een verstandige wijziging in het Rbk is: De 20% spreiding in de analyseresultaten wordt nu niet meer verplicht betrokken bij controlemetingen door de toezichthouders.

Beelden vanuit de programmaraad:

- Ronald Cornelisse: Als de afwijking klein is, dan als toezichthouder nadenken over afkeuren, wellicht nog een keer meten. Maar soms zie je dat een partij verontreinigd is, bijvoorbeeld met olie of asbestplaatjes.
- Jan Fokkens: Of je accepteert het getal, of je doet heel veel metingen. We weten dat het getal niet reproduceerbaar is. Je kunt niet het getal nemen dat het beste past.
- Hans Boer: Laboratoria rapporteren met spreiding van 20% en bij sommige stoffen met nog hogere spreiding. Als ILT controlemetingen doet en wij hebben 98 gemeten en de norm is 100, en de uitkomst van de ILT-meting is 110, moet ik dan de partij terugnemen?
- Jan Fokkens: Als je alle stappen volgens de regels hebt gedaan, dan heb je niet verwijtbaar gehandeld.
- Henk Koster: In het overleg met DG en IG vorige week over het Programma Versterking Kwalibo heb ik aangegeven dat bij voldoende vertrouwen de informatie van de vorige stap in de keten vertrouwd en als basis gebruikt moet worden in een volgende stap in de keten.
- Ronald Cornelisse: Als toezichthouders een resultaat van een onderzoek niet vertrouwen, zijn ze vaak bang dat er bij de monsternamen is afgeweken van de eisen (bijvoorbeeld: in een uur een grote partij bemonsteren, dat kan niet als je de werkvoorschriften volgt).
- Jan Fokkens: Goed toezicht moet dit soort zaken uit de markt halen. Een tijd terug zag je ook aanbod voor depotkeuringen voor € 800,-. Dat kan niet volgens de eisen voor dat bedrag.

Henk Koster stelt voor om dit vraagstuk te bespreken met RWS LOBO, IenW en SIKB.

AdG

De programmaraad stemt hiermee in.

Thom Maas geeft aan dat de eerste vraag bij dat gesprek kan zijn: Waarom is de factor 1,4 het verdwenen uit de regelgeving?

***Noot:** Nagekomen mededeling van Arjan uit de Bosch: IenW (via IPLO) en SIKB (in HUM) hebben gecommuniceerd dat de factor 1,4 nog steeds kan worden gebruikt.*

Zie vervolg van deze nagekomen mededeling in bijlage 1.

7. Concept-verslag 11 december 2023 en openstaande acties

Het concept-verslag is vastgesteld.

Actiepunten:

- Nr. 40, 41, 42 en 43. zijn afgerond en gaan van de lijst.
- Nr. 2: verzoek is gedaan bij voorzitter van VNG WEB. Geen reactie op ontvangen. Het punt gaat van de lijst.
- Nr. 39: Thom Maas. Dit loopt. Overleg met leverancier over toegang regelen via API loopt. Daarnaast is relevant te weten dat Prosper Snoep heeft aangegeven dat de persoonsregistratie binnen het Kwalibo-stelsel mogelijk gaat vervallen, als hiervoor in de plaats de 'whereabouts' van uitvoerende medewerkers van erkende bedrijven beschikbaar komen voor ILT. Omdat dit niet op korte termijn geregeld zal zijn, gaat Thom Maas door met deze actie.

8. Rondvraag/actualiteiten

- Actualiteiten uit het bestuur. Henk Koster licht toe:
In februari heeft het bestuur een 24-uurs heisessie gehouden om na te denken over de toekomstvisie. Was ook een goede gelegenheid voor nadere kennismaking met de nieuwe

voorzitter en aantal nieuwe bestuursleden. Vragen voor de toekomstvisie zijn, zowel voor bodem als voor archeologie:

- Waar zijn we van? Kijken we verder dan kwaliteitsborging?
- Onderling vertrouwen: tussen rijk en schemabeheerder, tussen alle partijen in de sector.
- Innovatie en onze schema's.

Op 14 april komt het bestuur weer bij elkaar om volgende stap te maken en te bespreken wat e.e.a. betekent voor de SIKB organisatie en documenten.

Mark van Lokven: Is er ook gesproken over de verbreding van ons werkveld (ecologie, landbouwbodems, energievraagstukken)? Henk Koster: Hier is over gesproken, maar nog geen concreet besluit over genomen.

- SIKB-congres 2024: 26 september 2024, Prodentfabriek te Amersfoort. Er wordt een koppeling tussen sport (olympisch jaar) en werken in bodem en archeologie gelegd.
- Thom Maas wordt door de aanwezige leden van de PR hartelijk bedankt voor zijn inbreng gedurende de vele jaren dat hij deel uitmaakte van dit gremium en zij wensen hem een mooie tijd toe.

9. Sluiting

Jeroen Bartels dankt iedereen voor de bijdrage en sluit om 12.15 uur de vergadering.

Vergaderschema Programmaraad Bodembeheer 2024

maandag 11 maart 2024	9.30 – 12.30 uur	Space to Create, Stationsplein 90, Utrecht
donderdag 13 juni 2024	13.00 – 16.30 uur	Vergadering met de Programmaraad Bodembescherming, VOPAK (Botlek)
maandag 7 oktober 2024	9.30 – 12.30 uur	Vergadercentrum Vredenburg Utrecht
maandag 9 december 2024	9.30 – 12.30 uur	Vergadercentrum Vredenburg Utrecht

Openstaande actiepunten uit voorgaande overleggen Programmaraad Bodembeheer

Nr.	Omschrijving	Actiehouder	Datum
29	Concept-leidraad voor de inhoud van normdocumenten agenderen (gespreksagenda).	RV, AdG	5-12-2022
37	Twee voorbeelden uitwerken van knelpunten vanuit de interpretatie van de regels en eisen voor toepassen van grond en secundaire bouwstoffen en daarvoor de risico's voor Nederland Circulair benoemen. Nog bekeken moet worden aan wie dit als signaal geadresseerd kan worden. En met de beide programmaraden 'acceptabel risico' voor toepassen van secundaire bouwstoffen definiëren.	JB, AdG	22-06-2023
38	Opvolger Mariska van Hintum bij lenW uitnodigen om te vertellen over het Europese traject naar de Richtlijn bodemmonitoring en veerkracht, en hoe Nederland daarin meepraat.	AdG	9-10-2023
39	Variant 2 of 3 uitwerken van het voorstel voor de bescherming van de privacy van medewerkers die geregistreerd zijn Bodem+ voor uitvoeren van veldwerk en/of milieukundige begeleiding.	TM	9-10-2023
44	Nieuwe afgevaardigde vanuit de opdrachtgevende overheden zoeken ter vervanging van René Zijlstra.	RV, HKo	11-12-2023
45	René Smolders vragen of hij als de vergaderingen op een andere dag zijn hij wel zou kunnen komen. Anders andere vertegenwoordiger namens de gemeenten zoeken.	AdG	11-12-2023
46	De sheets van de presentatie van Arjan uit de Bosch op korte termijn per mail delen.	AdG	11-2-2024
47	Voorstel voor de gespreksagenda per mail voor reactie en	AdG	11-2-

Nr.	Omschrijving	Actiehouder	Datum
	prioritering voorleggen.		2024
48	Uitzoeken wat VNO-NCW heeft lopen om meer menskracht te krijgen.	JFo	11-2-2024
49	Advies aan SIKB-bestuur voorleggen om middelen (menskracht en financiën) vrij te maken om met partijen (een) MBO-opleiding(en) op te zetten voor het werkveld bodem.	JB, AdG	11-2-2024
50	Gesprek met RWS LOBO, lenW en SIKB over het vervallen in de Rbk van de factor 1,4 als afkeurcriterium door bevoegd gezag.	AdG	11-2-2024

Bijlage 1. Nagekomen mededeling van Arjan uit de Bosch m.b.t. factor 1,4 voor controlemetingen door toezicht.

IenW (via IPLO) en SIKB (in HUM) hebben gecommuniceerd dat de factor 1,4 nog steeds kan worden gebruikt.

Op de website van IPLO ([Uitleg Regeling bodemkwaliteit 2022 voor erkende producenten | Informatiepunt Leefomgeving \(iplo.nl\)](https://www.iplo.nl/informatiepunt-leefomgeving)) is de volgende uitleg gegeven:

“Als grond, baggerspecie of een bouwstof wordt toegepast, moet vooraf worden vastgesteld dat de kwaliteit voldoet aan de kwaliteitseis. Dit moet volgen uit de milieuverklaring bodemkwaliteit die de toepasser in bezit moet hebben. In de vorige Regeling bodemkwaliteit (die gold tot eind 2023) was een bepaling opgenomen waarin wordt voorgeschreven dat pas sprake is van een bewijsbare overschrijding van de kwaliteitseisen, als in een handhavingsonderzoek wordt vastgesteld dat de kwaliteitseis in dat handhavingsonderzoek met een factor 1,4 wordt overschreden. Deze factor is niet meer opgenomen in de Rbk 2022, omdat de Rbk 2022 zich richt op degene die de milieuverklaring bodemkwaliteit afgeeft. De Rbk 2022 richt zich niet tot de toezichthouder die een handhavingsonderzoek bij of na toepassing uitvoert. De onderbouwing van deze factor, zoals ook opgenomen in paragraaf 3.8 en de bijbehorende toelichting van de Regeling bodemkwaliteit uit 2007 kan nog steeds gebruikt worden.”

In de toelichting van de Rbk uit 2007 (<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/stcrt-2007-247-p67-SC83483.html#IDAE1B0C>) is het volgende beschreven:

“Het is belangrijk dat de handhaver een betrouwbare uitspraak kan doen over de kwaliteit van een partij bouwstof. Er zijn twee oorzaken van variatie in de uitkomsten van het onderzoek, waardoor de betrouwbaarheid lager kan worden. Ten eerste heeft elk onderzoek een bepaalde meetfout die ontstaat bij monsterneming, monstervoorbehandeling en analyse. De factor 1,4 is ingesteld om bij een normale, zorgvuldige werkwijze deze meetfout geheel af te dekken. Ten tweede de spreiding in kwaliteit binnen de partij. Bij een normale spreiding wordt deze variatie eveneens gedekt door de factor 1,4. Bouwstoffen die de maximale waarde x 1,4 overschrijden kunnen met voldoende betrouwbaarheid (minimaal 90%) worden afgekeurd.

Normale partijen bouwstof hebben een spreiding in de kwaliteit die (ruimschoots) beneden een variatiecoëfficiënt blijft van 65%. Met de voorgeschreven onderzoeksinspanning van twee monsters van elk zes aselekt genomen grepen kan de handhaver over dergelijke partijen met een betrouwbaarheid van 90% een uitspraak doen. Deze systematiek was reeds ontwikkeld in het kader van het Bouwstoffenbesluit. Ook de factor 1,4 komt (afgerond) overeen met de afkeurfactor die onder de vigeur van het Bouwstoffenbesluit reeds gold. Om tegemoet te komen aan een versimpeling en eenduidigheid van de handhaving geldt deze factor, anders dan in het Bouwstoffenbesluit, in alle gevallen.”

In voetnoot 105 en 106 van de HUM ([HUM Bodembeheer versie1.0_231214.pdf \(sikb.nl\)](https://www.hum.nl/Bodembeheer/versie1.0_231214.pdf)) is het volgende beschreven:

“Het komt voor dat het bevoegd gezag een keuring laat uitvoeren om de kwaliteit van de grond of baggerspecie vast te stellen. In het verleden stele de Regeling bodemkwaliteit dat in dat geval sprake is van een overschrijding van de maximale waarden als die waarden met ten minste een factor 1,4 worden overschreden (ongeacht de variatie in het onderzoeksresultaat ten gevolge van de mate van heterogeniteit van de partij). Deze

bepaling is niet meer opgenomen in de Rbk 2022. Hoewel dit niet meer dwingend is voorgeschreven, kan het bevoegd gezag dit nog steeds aanhouden.”

Aanvullend (verdiepend) kan hierover nog het volgende worden gezegd:

De Rbk2022 richt zich tot degene die een milieuverklaring bodemkwaliteit afgeeft, daarvoor speelt de factor 1,4 geen rol en daarom is die ook bewust niet meer opgenomen in de Rbk2022. Voor de afnemer en toezichthouder bij de toepassing zijn de regels van het private verkeer en de toetsing aan de kwaliteitseisen van het Besluit activiteiten leefomgeving van belang. Uit de milieuverklaring bodemkwaliteit moet blijken dat aan de kwaliteitseisen wordt voldaan. In de private of toezichtrelatie kan de factor 1,4 nog wel gebruikt worden als volgt: In het private verkeer kan een afnemer aan de leverancier van een product inzichtelijk maken dat hij een verkeerde kwaliteit geleverd heeft gekregen als hij bij een controlekeuring constateert dat de daadwerkelijke kwaliteit een factor 1,4 maal de kwaliteitseis bedraagt. Deze factor is ook vaak als klachtenregeling onderdeel van de product-BRL'n. Diezelfde factor 1,4 kan de handhaver gebruiken om te bewijzen dat een kwaliteitseis – ondanks dat een milieuverklaring bodemkwaliteit het tegendeel beweerd - daadwerkelijk is overschreden (bij een handhavingskeuring die dan ook overeenkomstig de normdocumenten voor een partijkeuring moet zijn uitgevoerd). Bij beperkte overschrijdingen die worden geconstateerd in een handhavingskeuring door het bevoegd gezag voor de toepassing of controlekeuring door de afnemer kan die overschrijding een gevolg zijn van meeton nauwkeurigheden, waardoor niet onomstotelijk met een dergelijke keuring is bewezen dat het product niet voldoet.

Voor de milieuverklaring zelf geldt gewoon een factor 1: uit de milieuverklaring bodemkwaliteit moet blijken dat voldaan wordt aan de kwaliteitseisen en als bijvoorbeeld een partijkeuring door of in opdracht van de eigenaar/producent uitwijst dat niet aan de kwaliteitseis wordt voldaan, dan mag op grond van de Rbk2022 ook geen milieuverklaring bodemkwaliteit worden opgesteld die het tegendeel beweert. Kortom, bij afgifte hanteert de opsteller van de milieuverklaring bodemkwaliteit gewoon de betreffende kwaliteitseisen uit bijlage A of B van de Rbk2022. Als de ILT in het kader van het toezicht op de afgifte van de milieuverklaring bodemkwaliteit een handhavingskeuring uitvoert dan is die factor 1,4 ten opzichte van de kwaliteitseisen wel weer relevant om te kunnen aantonen dat ten onrechte een milieuverklaring bodemkwaliteit is afgegeven voor de betreffende kwaliteit.